

Amoniak og Glycerin. Kasein, blandet med Zinkhvidt, brugtes paa denne Tid og hele Renaissancen igennem som en god Masse til at præparere Undergrund med paa Træ eller Lærred. Det giver en god, haard og absorberende Grund. Man finder denne Behandling paa mange af Billederne fra det 14de og 15de Aarhundrede. Dels ere Træpladerne behandlede paa denne Maade, men endnu yderligere er Træet (Tavolo) beklædt med Lærred, som er behandlet med Kasein og Zinkhvidt og derefter bemalet med Kaseintempera. Se bl. a. Ghirlandajos Billeder paa Træ.

Samtidig med disse forskellige Temperametoder, som vi have prøvet, og hvori vi have udført forskellige Arbejder, skal her nævnes en anden Metode, som dog er en al-fresco Metode, idet Maleriet udføres paa vaad Puds. Det er Sæbemetoden. Det ledende Princip er at danne Kalksæbe, som kan poleres med varme Jern. Der er i denne Metode tillige en Mulighed for at opnaa en Hærdning i Overfladen, der er mere modstandsdygtig mod Luftens (Svovlsyringens) Indflydelse. Forsøg i denne Retning ere paabegyndte. Tidligere Forsøg, som udførtes i Kemikeren Hr. H. Struers Ejendom i Skindergade, mislykkedes som Følge af Ukendskab til Teknikken. Denne Teknik har jeg imidlertid lært nu, dels i Italien, dels i Sydfrankrig, hvor italienske Stukkatorer anvende den til Søjler og marmorlignende Vægflader; den kaldes paa italiensk: stucco lucido.

Paa Væggen pudses Grovpudsen. Naar denne er hvidtørret, opvandes den og afskrabes det yderste kulture Lag. Derpaa paaføres Finpudsen i tynde, tynde Lag, indtil den har naaet en Tykkelse af een Millimeter. Den pudses med Træbræt og glittes med en smal Murske. Farverne udrøres som en stiv Dejg med Vand. Skal der nu f. Eks. som Prøve fremstilles en ensfarvet Væg paa en Kv.-Alen med en lille Figur paa, er Fremgangsmaaden følgende: Bundfarven røres lidt tyndere ud i en dyb Tallerken, dog temmelig stiv, med lidt Kalkvand, derpaa tilsættes en Spiseskefuld Sæbeopløsning (Olivenulesæbe), som røres godt sammen med Farven. Denne males derpaa paa Finpudsen i flere Overstrygninger. Derefter glittes Væggen med en smal Murske, hvorved Overfladen bliver glat og blank. De over glødende Trækul varmede Strygejern bruges derpaa og give Overfladen et meget elegant Udseende. Oven paa dette Underlag males saa med tyk Kalkfarve eller ren, stiv Kalk med overordentlig lidt Farve i Figuren, som da efter Optørringen staar mat i Tonen paa den blanke Grund.]

Men tilbage til Giotto. I Kirken St. Croce i Florens har Giotto udført flere af sine bedste Ting, omhandlende den hellige Franciskus' Liv og Død. Billederne ere i Hovedsagen malede al-fresco, idet man allevegne kan finde Sammenpudsningerne af Finpudsen ved Figurens Konturer. Det er dog ikke altid nemt at finde dem, fordi den gamle Kalkpuds er meget bulet og ujævn i Fladen. Men det malede er dog altid glat, d. v. s. glittet paa en eller anden Maade, maaske og rimeligvis er Pudsens før Malingen kun understrøget med fed Kalk, men der er ogsaa al-secco-(Tempera)Overmalinger i Mængde, dog kun paa mindre væsentlige Ting, f. Eks. paa et Sørgebanner og dets Stænger (i Franciskus' Død), hvor man ser de underliggende al-fresco-Farver skinne igennem mange Steder. Alle Hoveder ere stærkt konturerede, men i Lokal-farverne, i Lys og Skygge formede meget blødt til Fordel for det altid markerede og — trods en vis Ensartethed — individualiserede Ansigtudtryk. Konturerne se ud, som om de vare udførte al-secco, de ere dog ikke altid haarde, som det nemt vilde følge af denne tørre Overmaling med en Streg, men ere hist og her viskede lidt ud i Formerne og forenede med den markerede Skygge. Pudsens mange Steder meget hul, og Freskerne ere i Aaret 1853 restaurerede af Gaetano Bianchi, dog nærmest i Pletter om Huller. Restaureringen er meget godt udført og uden Skade, selv hvor f. Eks. et halvt Ansigt er overmalet, malet til paa ny. Baggrunden med de ensfarvede Murflader og Himlen er helt restaureret, helt overmalet med Tempera-farve. De malede Rammer uden om ere sikkert alle udførte helt i Tempera.

Giotto, hans Elever, begge Gaddierne, Orcagna m. fl., ja, alle hans samtidige vare ikke saa gode Freskoteknikere som Antikkens Kunstnere. I Padua, i Madonna del Arena, findes et af Giottos sjælfuldeste Værker, nemlig den store Cyklus Billeder af Lidelseshistorien. De ere overmaade velbevarede og ere alle udførte al-fresco. Man ser overalt Tilpudsningerne, som ofte ere meget kejtet gjorte, f. Eks. midt i Himle; saa den blaa Farve paa det sidst malede Stykke ikke har samme Farve blaat som det, der er udført Dagen i Forvejen.